

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЯ

Том XIX

КИЇВ

1965

У збірнику наведені статті, публікації та повідомлення, в яких на різноманітному археологічному матеріалі висвітлюються актуальні питання стародавньої історії України від кам'яного віку до епохи середньовіччя.

Книга розрахована на археологів, істориків, працівників музеїв, викладачів і студентів вузів.

Редакційна колегія:

С. М. Бібіков (відповідальний редактор), *В. Я. Довженко*,
Ю. М. Захарук, *М. П. Кучера* (відповідальний секретар),
Л. М. Славін, *О. І. Теренозкін*.

З М І С Т

С Т А Т Т І

Ю. М. Захарук, Новобудови республіки і розвиток археологічних досліджень на Україні	3
Ю. Г. Колосов, До питання про заселення кримських яйл в кам'яну добу	14
О. І. Тереножкін, Пам'ятки скіфів-орачів в Південному Поліссі	22
В. Л. Зуц, До питання про утворення Ольвійської держави	36
Д. Т. Березовець, Слов'яни й племена салтівської культури	47
М. В. Холостенко, З історії зодчества древньої Русі X ст.	68

П У Б Л І К А Ц І І Т А П О В І Д О М Л Е Н Н Я

Д. Я. Телегін, Основні результати робіт Київської експедиції 1962—1964 рр.	86
Т. Г. Мовша, Зображення птахів на розписному посуді трипільської культури	100
О. Д. Ганіна, Поселення скіфського часу у селі Іване-Пусте	106
І. С. Винокур, Г. М. Хотюн (Кам'янець-Подільський), Скіфський амулет	118
Л. І. Крушельницька (Львів), Могильник висоцької культури у м. Золочеві	122
Є. В. Черненко, Аттичний шолом з Посулля	136
В. Ф. Петрунь (Кривий Ріг), До перших підсумків вивчення петрографії каменю з будівельних комплексів Ольвії	138
А. І. Фурманська, Рельєфи вершників з Тіри	158
С. Д. Крижицький, Архітектурні деталі з розкопок західної сторони Ольвійської агори в 1962—1963 рр.	165
А. Є. Вірлич (Херсон), Сарматське поховання в Білозерському районі, Херсонської області	177
О. О. Попко (Чернігів), Знахідки бронзових латенських короноподібних прикрас в Менському районі, Чернігівської області	179
І. М. Самойловський, Міська брама X ст. у Києві	183
С. Р. Кілієвич, Археологічні розкопки біля с. Жовнин	189
Г. М. Шовкопляс, Найдавніші шашки і шахи з Києва	196
М. П. Кучера, Середньовічне городище біля с. Сокильці на Південному Бузі	201
М. М. Шмаглій (Київ), І. Т. Черняков (Одеса), Археологічні розвідки 1964 р. в пониззі Дунаю	215

Х Р О Н І К А

М. М. Шмаглій, XII наукова конференція Інституту археології Академії наук УРСР	222
--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Ю. Н. Захарук, Новостройки республики и развитие археологических исследований на Украине	12
Ю. Г. Колосов, К вопросу о заселении крымских яйл в каменном веке	21
А. И. Тереножкин, Памятники скифов-пахарей в Южном Полесье	35
В. Л. Зуц, К вопросу об образовании Ольвийского государства	46
Д. Т. Березовец, Славяне и племена салтовской культуры	65
Н. В. Холостенко, Из истории зодчества древней Руси X в.	84

ПУБЛИКАЦИИ И СООБЩЕНИЯ

Д. Я. Телегин, Основные результаты работ Киевской экспедиции 1962—1964 гг.	98
Т. Г. Мовша, Изображение птиц на расписной посуде трипольской культуры	105
К. Д. Ганина, Поселение скифского времени в селе Иванз-Пустэ	116
И. С. Винокур, Г. М. Хотюн (Каменец-Подольский), Скифский амулет	121
Л. И. Крушельницкая (Львов), Могильник высоцкой культуры в г. Золочеве	135
Е. В. Черненко, Аттический шлем из Посулья	137
В. Ф. Петрунь (Кривой Рог), К первым итогам изучения петрографии камня из строительных комплексов Ольвии	157
<u>А. И. Фурманская</u> , Рельефы всадников из Тиры	164
С. Д. Крыжицкий, Архитектурные детали из раскопок западной стороны Ольвийской агоры в 1962—1963 гг.	175
А. Е. Вирлич (Херсон), Сарматское погребение в Белозерском районе, Херсонской области	178
А. А. Попко (Чернигов), Находки бронзовых латенских короноподобных украшений в Менском районе, Черниговской области	182
И. М. Самойловский, Городские ворота X в. в Киеве	188
С. Р. Килиевич, Археологические раскопки у с. Жовнии	194
А. М. Шовкопляс, Древнейшие шашки и шахматы из Киева	199
М. П. Кучера, Средневековое городище у с. Сокольцы на Южном Буге	214
Н. М. Шмаглий (Киев), И. Т. Черняков (Одесса), Археологические разведки 1964 г. в низовьях Дуная	221

ХРОНИКА

Н. М. Шмаглий, XII научная конференция Института археологии Академии наук УССР	222
--	-----